

การใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงานวิชา
ปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 ต่อความรู้ ความพึงพอใจและ
ความมั่นใจในตนเองของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ ๓

Using a virtual simulation for the preparation before practice in Maternity
Nursing and Midwifery Practice 1 on the knowledge, satisfaction and
self-confidence of the third year nursing students.

Received: August 18, 2021

Revised: November 23, 2021

Accepted: November 29, 2021

วารางคณา คุ่มสุข (Warangkana Khumsuk)*

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง 2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลหลังการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง และ 3. เพื่อศึกษาความมั่นใจในตนเองของนักศึกษาพยาบาลหลังการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 24 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัย คือ 1) แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลในระยะตั้งครรภ์ 2) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน 3) แบบประเมินความมั่นใจในตนเองต่อการฝึกปฏิบัติงาน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าสถิติ t-test แบบ dependent t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามีคะแนนความรู้ในเรื่องการดูแลหญิงตั้งครรภ์เพิ่มขึ้นหลังจากการเตรียมความพร้อมโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.54) 3) นักศึกษามีความมั่นใจในตนเองภายหลังการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง มีความมั่นใจในตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.606)

* พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ (ด้านการสอน) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี /

Warang_kwan@hotmail.com

Registered Nurse, Senior Professional Level. Boromarajonani College of Nursing, Suphanburi/

Warang_kwan@hotmail.com

คำสำคัญ: การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง // ความรู้ในเรื่องการดูแลหญิงตั้งครรภ์// ความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อม // ความมั่นใจในตนเองภายหลังการเตรียมความพร้อม

Abstract

This research aims to 1. To compare the mean knowledge scores of nursing students before and after preparation before practicing in the mother and newborn nursing and midwifery practicum I by using a virtual simulation. 2. To study the satisfaction of nursing students after preparation before practicing in the mother and newborn nursing and midwifery practicum I by using a virtual simulation. and 3. To study the self-confidence of nursing students after preparing for the practice of mother and newborn nursing and midwifery practicum I by using a virtual simulation. The sample of this study included 30 graduate nursing students in third-year at 24th, Boromarajonani College of Nursing, Suphanburi who enrolled in the course of mother and newborn nursing and midwifery practicum I in the academic year 2020. The research instruments were 1) Pregnancy nursing knowledge test 2) Pre-practice satisfaction assessment form 3) Self-confidence assessment questionnaire for practical training. The statistics used were mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), and the dependent t-test. (t-test)

The results of the research showed that 1) The students had higher scores on the knowledge of maternity care after preparing with the virtual simulations. The significant level of .05. 2) The students had a high level of satisfied with the preparation before practicing in mother and newborn nursing and midwifery practicum I by using a virtual simulation. ($\bar{X}$ = 4.46, SD = 0.54) 3) The students had a high level of self-confidence after preparing for the practice of mother and newborn nursing and midwifery practicum I by using a virtual simulation. ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = 0.606)

Keywords: Simulations Base Learning // knowledge of nursing // satisfied with the after the pre-practice // self-confidence after the pre-practice

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์เสมือนจริงถูกนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้านการพยาบาลมากขึ้นในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์เสมือนจริงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะการปฏิบัติการพยาบาลจากสถานการณ์จำลองที่ใกล้เคียงกับสภาพการณ์จริงมากที่สุด ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติได้บ่อยตามที่ต้องการและหากเกิดความผิดพลาดก็ไม่ก่อให้เกิดอันตรายกับผู้ป่วย ซึ่งแตกต่างจากการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยจริง เพราะในสถานการณ์การฝึกปฏิบัติงานจริงนั้น นักศึกษาพยาบาลไม่มีโอกาสที่จะได้ปฏิบัติการพยาบาลและตัดสินใจแก้ปัญหาในภาวะวิกฤติหรือภาวะฉุกเฉินต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นบทบาทหน้าที่ของทีมแพทย์หรือพยาบาลประจำการ เพราะการให้นักศึกษาให้การพยาบาลหรือตัดสินใจในภาวะฉุกเฉินหรือวิกฤติ อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ป่วยได้ นักศึกษาจึงมีบทบาทเป็นผู้ช่วยหรือผู้สังเกตการณ์มากกว่าที่จะได้ปฏิบัติจริง นักศึกษาจึงขาดโอกาสที่จะได้ฝึกปฏิบัติทักษะปฏิบัติการพยาบาลที่สำคัญและทักษะการตัดสินใจในคลินิก ดังนั้นการให้นักศึกษาเรียนรู้จากสถานการณ์จำลองเสมือนจริงจึงเป็นการพัฒนาให้นักศึกษาได้แสดงทักษะตามบทบาทพยาบาลวิชาชีพได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่พบน้อย สถานการณ์ฉุกเฉินหรือภาวะวิกฤติ เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลที่สำคัญสำหรับการเป็นพยาบาลวิชาชีพที่สมบูรณ์ในอนาคต

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรีได้มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงด้วยการใช้หุ่นจำลองที่มีความเสมือนจริงสูง (High-fidelity simulation) มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 และดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง สำหรับภาควิชาการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรีได้จัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 การจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาได้มีการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการสอนนักศึกษาพยาบาล เพื่อให้ นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการพยาบาลต่างๆตามที่เนื้อหาวิชาที่กำหนด โดยจัดในระหว่างเรียนภาคทฤษฎีหรือภาคปฏิบัติ หรือใช้ในการประเมินผลผู้เรียนหลังสิ้นสุดการเรียนภาคปฏิบัติ แต่ยังไม่เคยมีการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงมาใช้ในการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งการเตรียมความพร้อมของนักศึกษา ก่อนฝึกปฏิบัติงานมีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในรายวิชาที่นักศึกษายังไม่มีประสบการณ์มาก่อน เช่น รายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 เพราะนักศึกษาจะมีความกังวลต่อการฝึกปฏิบัติงานที่จะต้องเผชิญกับสถานการณ์แปลกใหม่ที่ไมคุ้นเคย ดังนั้นการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงานโดยให้นักศึกษาได้ฝึกในสถานการณ์จำลองเสมือนจริง จะช่วยให้นักศึกษามีความรู้และความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีคุณภาพและเกิดความปลอดภัยกับผู้รับบริการ ประกอบกับผลประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี ระหว่างปีการศึกษา 2556-2559 พบว่าความพึงพอใจด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือด้านทักษะทางปัญญาและการคิดวิเคราะห์ รองลงมาได้แก่ ด้านความรู้ทางวิชาการและด้านทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ ผลการประเมินดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักศึกษาพยาบาลควรได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ทักษะทางปัญญา การคิดวิเคราะห์ และทักษะการปฏิบัติวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนวิธีหนึ่งที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าสามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาพยาบาลได้จริง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนประจำภาควิชาการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี จึงเห็นความสำคัญของการนำสถานการณ์จำลองเสมือนจริงมาใช้ในการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาพยาบาลก่อนฝึกปฏิบัติงาน ในวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 ซึ่งเนื้อหาสาระของรายวิชาดังกล่าวเป็นเรื่องใหม่สำหรับนักศึกษา เพราะนักศึกษายังไม่มีประสบการณ์ในการดูแลมารดาและทารกมาก่อน จึงมีความกังวลในการฝึกปฏิบัติงานและขาดความมั่นใจ ผู้วิจัยคาดหวังว่าการนำสถานการณ์จำลองเสมือนจริงมาใช้ในการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาพยาบาลก่อนฝึกปฏิบัติงานในวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 จะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น พัฒนาความรู้และความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาล อันจะส่งผลให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีคุณภาพ และเกิดความปลอดภัยต่อผู้ใช้บริการ ตลอดจนผลวิจัยจะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองเสมือนจริงต่อไป

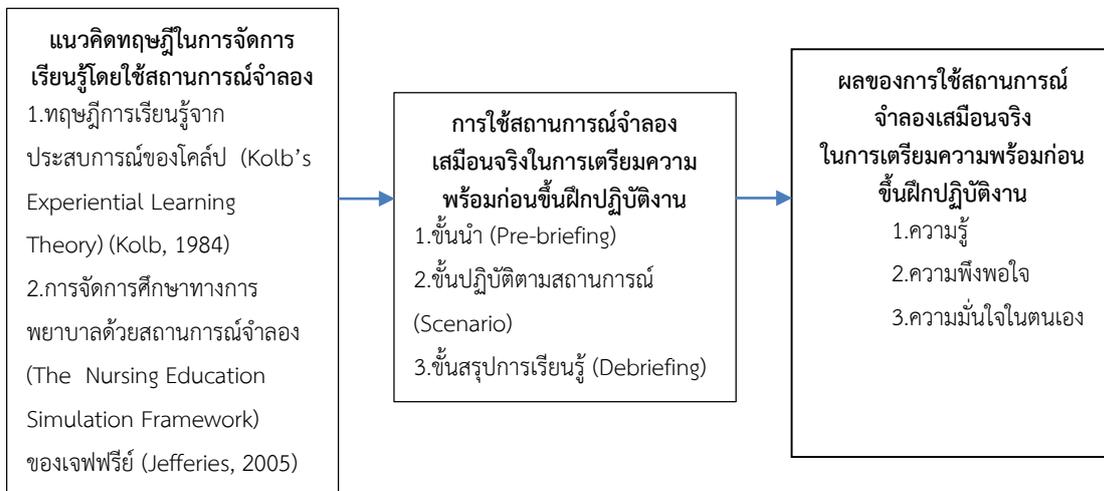
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลหลังการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง
3. เพื่อศึกษาความมั่นใจในตนเองของนักศึกษาพยาบาลหลังการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่องการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานต่อความรู้ ความพึงพอใจและความมั่นใจในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ์ (Kolb's Experiential Learning Theory) (Kolb, 1984) และการจัดการศึกษาทางการพยาบาลด้วยสถานการณ์จำลอง (The Nursing Education Simulation Framework) ของเจฟฟรีย์ (Jefferies, 2005) ดังนี้

ผู้วิจัยสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

วิธีการศึกษา(หรือ)วิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบ One Group Pre-Post test ในการประเมินผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง สำหรับใช้ในการเตรียมความพร้อมของนักศึกษา ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยเปรียบเทียบความรู้ ความพึงพอใจ และความมั่นใจในตนเองของนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง มีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 24 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุพรรณบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 120 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้คือนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 24 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุพรรณบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งกำหนดเงื่อนไข คือ เป็นกลุ่มนักศึกษาที่จะฝึกภาคปฏิบัติกับผู้วิจัย โดยกลุ่มตัวอย่างถูกแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มๆละ 7-8 คน โดยจัดแบบคละเกรดเฉลี่ย ระยะเวลาของการดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเมษายน 2564

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

1. เครื่องมือในการดำเนินการวิจัย

1.1 สถานการณ์จำลองเสมือนจริง

1.2 หุ่นจำลองการพยาบาลมารดาทารกขั้นสูง (Sim Mom) และโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อ

ควบคุมหุ่น

2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ประกอบด้วย
  - 2.1 แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลในระยะตั้งครรภ์
  - 2.2 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน
  - 2.3 แบบประเมินความมั่นใจในตนเองต่อการฝึกปฏิบัติงาน

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

3.1 สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ได้แก่ สถานการณ์การพยาบาลในระยะตั้งครรภ์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม และเลือกสถานการณ์ที่แผนกฝากครรภ์มาใช้ในการดำเนินการวิจัยเพราะเป็นสถานการณ์ที่นักศึกษาพยาบาลไม่เคยมีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติงานมาก่อนทำให้เกิดความเครียดในการฝึกปฏิบัติงาน สถานการณ์จำลองนี้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ซึ่งเป็นอาจารย์พยาบาล จำนวน 2 ท่านและพยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลสูติศาสตร์ 1 ท่าน หลังจากปรับแก้สถานการณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำสถานการณ์ที่สร้างขึ้นไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.2 หุ่นจำลองการพยาบาลมารดาทารกชั้นสูง (Sim Mom) และโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อควบคุมหุ่น ผู้วิจัยลงข้อมูลสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่สร้างในโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อควบคุมหุ่น ให้ดำเนินสถานการณ์ตามที่กำหนด ทดสอบความสมบูรณ์ของการทำงานของหุ่นและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ก่อนดำเนินการใช้งานจริงทุกครั้ง

3.3 แบบทดสอบวัดความรู้ เป็นแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลในระยะตั้งครรภ์ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีข้อคำถาม 15 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก แบบทดสอบได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ซึ่งเป็นอาจารย์พยาบาลด้านสูติศาสตร์ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่าแบบทดสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.79-1 ผู้วิจัยปรับแก้แบบทดสอบตามข้อเสนอแนะก่อนนำแบบทดสอบไปใช้เก็บข้อมูลกับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.4 แบบประเมินความพึงพอใจ เป็นแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีข้อคำถาม จำนวน 11 ข้อ คำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) 5 ระดับ คะแนน 5-1 ได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ซึ่งเป็นอาจารย์พยาบาลด้านสูติศาสตร์ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) พบว่าข้อคำถามในแบบประเมินทั้งสองชุดมีค่า IOC ระหว่าง 0.86 - 1.00

3.5 แบบประเมินความมั่นใจในตนเอง เป็นแบบประเมินความมั่นใจในตนเองต่อการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ คำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) 5 ระดับ ได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ซึ่งเป็นอาจารย์พยาบาลด้านสูติศาสตร์ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

(Index of Item-Objective Congruence: IOC) พบว่าข้อคำถามในแบบประเมินทั้งสองชุดมีค่า IOC ระหว่าง 0.86 - 1.00

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละ 7-8 คน จะได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง กำหนดให้เข้าเตรียมความพร้อมในวันแรกของการฝึกปฏิบัติงานที่แผนกฝากครรภ์ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเอง ดังนี้

1) ชี้แจงลักษณะวิชาและรายละเอียดของวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์รายวิชา ผลลัพธ์การเรียนรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่รายวิชาคาดหวัง

2) ทำแบบทดสอบวัดความรู้ เป็นเวลา 20 นาที และทำแบบประเมินความมั่นใจในตนเอง เป็นเวลา 15 นาที

3) เข้าเรียนรู้ในสถานการณ์จำลองเรื่องการพยาบาลในระยะตั้งครรภ์ โดยเมื่อเข้าเรียนรู้ในสถานการณ์จำลอง ผู้วิจัยจะจัดให้กลุ่มตัวอย่างเข้าเรียนรู้ในสถานการณ์จำลองครั้งละ 4 คน ขั้นตอนการเรียนรู้ในสถานการณ์จำลองมี 3 ขั้นตอนคือ

3.1) ขั้นนำ (pre-briefing) เป็นขั้นตอนการเตรียมผู้เรียนก่อนเข้าสู่สถานการณ์จำลอง ขั้นตอนนี้ใช้เวลาประมาณ 20 นาที โดยผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในสถานการณ์จำลอง ความเสมือนจริงของสถานการณ์จำลอง แนะนำการใช้หุ่นจำลองและวัสดุอุปกรณ์ในสถานการณ์จำลอง บทบาทของผู้เรียนในสถานการณ์จำลอง บทบาทของผู้สอน เน้นย้ำให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้เรียนรู้มาใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล การทำงานเป็นทีม และหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมาย โดยให้ตระหนักเสมอว่าขณะที่ให้การช่วยเหลือผู้ป่วย ผู้เรียนต้องแสดงบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ และปฏิบัติต่อหุ่นจำลองเสมือนเป็นผู้ป่วยจริง ชี้แจงให้ผู้เรียนแบ่งบทบาทหน้าที่ต่างๆที่ได้รับมอบหมายในสถานการณ์จำลองโดยเป็นหัวหน้าทีม 1 คนและสมาชิกในทีม 3 คน ข้อตกลงเบื้องต้นในการปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง การประเมินผลและการให้ข้อมูลพื้นฐานของผู้ป่วยกับผู้เรียน

3.2) ขั้นปฏิบัติตามสถานการณ์ (scenario) ขั้นตอนนี้ใช้เวลาในการปฏิบัติสถานการณ์จำลองประมาณ 40 นาที โดยผู้สอนจะบอกผู้เรียนว่าเริ่มสถานการณ์ (Start scenario) ผู้เรียนในสถานการณ์ลงมือปฏิบัติและผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน บันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนและประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนตามแบบประเมินที่กำหนด

3.3) ขั้นสรุปการเรียนรู้ (debriefing) ขั้นตอนนี้ใช้เวลาประมาณ 60 นาที โดยให้ผู้เรียนทุกคนมาร่วมสรุปการเรียนรู้กับผู้สอน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนเหตุการณ์ในสถานการณ์จำลอง สะท้อนคิด (Reflective Thinking) และสะท้อนกลับ (Feedback) ต่อเหตุการณ์จำลองที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยสรุปการเรียนรู้ด้วยโมเดลของ GAS ดังนี้

G: Gathering data เป็นการรับฟังและทำความเข้าใจเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อพฤติกรรมที่แสดงออกในสถานการณ์จำลอง โดยตั้งคำถามให้ผู้เรียนเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้น เช่น ให้หัวหน้าทีมเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จำลองให้สมาชิกทีมช่วยเสริมรายละเอียดของสถานการณ์จำลองเพิ่มเติม

A: Analysis สนับสนุนให้ผู้เรียนได้สะท้อนความรู้สึก และวิเคราะห์พฤติกรรมของตนเองโดยตั้งคำถามให้ผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์ กระตุ้นให้เกิดการสะท้อนความรู้สึก เช่น ทบทวนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ได้กระทำในสถานการณ์จำลอง สถานการณ์จำลองมีจุดคืออะไรบ้าง สถานการณ์จำลองมีจุดอ่อนอะไรบ้าง สถานการณ์อะไรเป็นสิ่งท้าทาย ผู้สังเกตการณ์บอกสิ่งที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน

S: Summary สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถสรุปบทเรียนที่ได้รับจากสถานการณ์จำลอง โดยตั้งคำถามให้ผู้เรียนสรุปประเด็นที่ได้จากการอภิปราย และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้/พัฒนาตนเอง เช่น

- นำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้อย่างไร
- พัฒนาตนเองเพิ่มเติมในเรื่องอะไรบ้าง/จะทำอะไรเพิ่มเติมบ้าง

4) ทำแบบทดสอบวัดความรู้ เป็นเวลา 20 นาที ทำแบบประเมินความมั่นใจในตนเองและแบบประเมินความพึงพอใจ เป็นเวลา 20 นาที

5) นำผลคะแนนที่ได้ในแต่ละส่วนของการวิจัยไปตรวจสอบ วิเคราะห์ และแปลผลเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการเตรียมความพร้อม โดยใช้สถิติทดสอบ t แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน
3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจ และความมั่นใจของนักศึกษาภายหลังการเตรียมความพร้อม โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและเกณฑ์การแปลความหมาย

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของความรู้ก่อนและหลังเรียนการเตรียมความพร้อม โดยวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ t-test แบบ dependent t-test

ผลการศึกษา (หรือ) ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความรู้ในเรื่องการดูแลหญิงตั้งครรภ์ของนักศึกษา ก่อนและหลังที่ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนการเตรียมความพร้อมฯ	30	6.2	1.45	32.31*	.05
หลังการเตรียมความพร้อมฯ	30	12.2	2.23		

*p<.05

จากตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความรู้ ในเรื่องการดูแลหญิงตั้งครรภ์ก่อนและหลังที่นักศึกษาได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้ของนักศึกษาก่อนการเตรียมความพร้อมโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือน เท่ากับ 6.2 และคะแนนเฉลี่ยความรู้หลังการเตรียมความพร้อมโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือน เท่ากับ 12.2 แสดงว่านักศึกษามีความรู้ในเรื่องการดูแลหญิงตั้งครรภ์เพิ่มขึ้นหลังจากการเตรียมความพร้อมโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลหลังการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลหลังการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD
1	การเตรียมความพร้อมที่ได้รับเป็นวิธีการที่มีประโยชน์สำหรับการฝึกปฏิบัติงาน	4.60	0.507
2	การเตรียมความพร้อมที่ได้รับเป็นวิธีการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.47	0.516
3	การเตรียมความพร้อมที่ได้รับช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.47	0.516
4	การเตรียมความพร้อมที่ได้รับทำให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลในระยะตั้งครรภ์มากยิ่งขึ้น	4.40	0.507
5	การเตรียมความพร้อมที่ได้รับช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการพยาบาล	4.47	0.516
6	การเตรียมความพร้อมที่ได้รับช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์	4.47	0.516
7	การเตรียมความพร้อมที่ได้รับช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการแก้ปัญหา	4.40	0.507
8	การเตรียมความพร้อมที่ได้รับช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.40	0.507
9	การเตรียมความพร้อมที่ได้รับช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการฝึกปฏิบัติงาน	4.60	0.507
10	ระยะเวลาในการเตรียมความพร้อมเหมาะสม	4.27	0.594
11	ความพึงพอใจต่อกระบวนการเตรียมความพร้อมที่ได้รับก่อนฝึกปฏิบัติงาน	4.53	0.743
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.46	0.540

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง มีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 ($\bar{X} = 4.46, S.D. = 0.54$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 1 การเตรียมความพร้อมที่ได้รับเป็นวิธีการที่มีประโยชน์สำหรับการฝึกปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.507 ($\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.507$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 9 ระยะเวลาในการเตรียมความพร้อมเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.594 ($\bar{X} = 4.27, S.D. = 0.594$)

3. ผลการประเมินความมั่นใจในตนเองของนักศึกษาพยาบาลหลังการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง

ตารางที่ 3 ความมั่นใจในตนเองของนักศึกษาพยาบาลหลังการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD
	ภายหลังการเตรียมความพร้อมในการขึ้นฝึกปฏิบัติงานโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง นักศึกษา		
1	ความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลในระยะตั้งครรภ์	4.27	0.458
2	ความมั่นใจในการตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ	3.93	0.594
3	ความมั่นใจในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	4.40	0.632
4	ความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็นของตนเอง	4.13	0.743
5	ความมั่นใจในการปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆ	4.13	0.516
6	ความมั่นใจในการสื่อสารกับผู้รับบริการ	4.13	0.640
7	ความมั่นใจในการสื่อสารกับทีมสุขภาพ	3.93	0.594
8	ความมั่นใจในการแก้ปัญหา	3.93	0.704
9	ความมั่นใจในการเผชิญปัญหา	4.07	0.458
10	ความมั่นใจในการรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.33	0.724
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.13	0.606

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษามีความมั่นใจในตนเองภายหลังการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง มีความมั่นใจในตนเองอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.606 ($\bar{X} = 4.13, S.D. = 0.606$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความมั่นใจในตนเองมากที่สุด คือ ข้อที่ 3 ความมั่นใจในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.632 ($\bar{X} = 4.40, S.D. = 0.632$) ส่วนข้อที่มีความมั่นใจในตนเองน้อยมี 3 ข้อเท่ากันคือ ข้อที่ 2 ความมั่นใจในการตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ ข้อที่ 7 ความมั่นใจในการ

สื่อสารกับทีมสุขภาพ และข้อที่ 8 ความมั่นใจในการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.594 ($\bar{X} = 3.93, S.D. = 0.594$)

อภิปรายผล (หรือ) สรุปผล

สมมติฐานที่ 1 ความรู้ของนักศึกษา ก่อนและหลังที่ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกวิชาชีพปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ จากผลการศึกษาเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ในเรื่องการดูแลหญิงตั้งครรภ์ก่อนและหลังเตรียมความพร้อมแตกต่างกัน พบว่านักศึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้หลังเตรียมความพร้อมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาก่อนขึ้นปฏิบัติงานในแผนกผดุงครรภ์ เนื่องจากการฝึกปฏิบัติงานในสถานที่และผู้ป่วยที่นักศึกษาไม่เคยฝึกปฏิบัติงานมาก่อนมักก่อให้เกิดความเครียดกับนักศึกษา เพราะรายละเอียดการฝึกและการจัดการเรียนการสอนมีความยุ่งยากซับซ้อน ประสบการณ์การฝึกงานในแผนกผดุงครรภ์เป็นประสบการณ์แปลกใหม่ที่นักศึกษาไม่เคยพบเจอมาก่อน จึงขาดความรู้และทักษะการปฏิบัติการพยาบาลที่เพียงพอ นักศึกษากลับไม่ผ่านการประเมินจากอาจารย์นิเทศและพยาบาลที่เลี้ยง มีความเครียดในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน อาจารย์และบุคลากรในทีมสุขภาพ กลัวการถูกตำหนิจากผู้รับบริการและญาติ กลัวผลจากการปฏิบัติของตนเอง จะทำให้ผู้รับบริการได้รับอันตราย การเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติ จึงมีความสำคัญมากที่จะช่วยให้นักศึกษา มีความเครียดน้อยลง มีความมั่นใจในการปฏิบัติทักษะต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย มีการวางแผนการเรียนอย่างเป็นระบบ สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน อาจารย์นิเทศ บุคลากรในทีมสุขภาพได้ (ภัทธิตยา จันทเวช, 2561) ประกอบกับการนำสถานการณ์จำลองเสมือนจริงมาใช้ในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ มีส่วนช่วยให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชามากขึ้น เนื่องจากการใช้สถานการณ์จำลองนักศึกษาจะได้ฝึกทักษะทั้งด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติในการเชื่อมโยงความรู้มาใช้ในการสถานการณ์จำลอง และยังได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในกลุ่มและอาจารย์ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อเสริมในจุดที่สงสัยหรือขาดตกบกพร่องไป จึงส่งผลให้นักศึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้หลังเตรียมความพร้อมสูงขึ้นได้

สมมติฐานที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลหลังการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกวิชาชีพปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกวิชาชีพปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง มีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 ($\bar{X} = 4.46, S.D. = 0.54$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรชาติและคณะ (2561) ซึ่งได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยหุ่นจำลองเสมือนจริงต่อความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 ในรายวิชาฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่ โดยให้นักศึกษาฝึกภาคปฏิบัติร่วมกับการเรียนรู้ในสถานการณ์จำลอง พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูง เช่นเดียวกับการศึกษาของ Reese, Jeffries & Engum (2010) ที่ศึกษาการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงเพื่อพัฒนาการเรียนร่วมกันของนักศึกษาแพทย์และพยาบาล ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาแพทย์และพยาบาลมีความพึงพอใจ

ในประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการดูแลผู้ป่วยศัลยกรรมที่มีภาวะแทรกซ้อนมีค่าเฉลี่ยสูง โดยความพึงพอใจที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือวิธีการสอนที่ใช้ในสถานการณ์จำลองเสมือนจริงเป็นประโยชน์และมีประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสอดคล้องกับการศึกษาของ Wang & Fitzpatrick (2013) ที่ศึกษาประสิทธิภาพของการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลองเสมือนจริง พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจสูงหลังเรียนและสอดคล้องกับการศึกษาของ Partin, Payne, & Slemmons (2011) ที่พบว่าการสอนด้วยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงทำให้ผู้เรียนพึงพอใจ โดยผู้เรียนรู้สึกสนุกกับการเรียนและสถานการณ์จำลองเสมือนจริงทำให้เกิดการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ข้อ 9 ระยะเวลาในการเตรียมความพร้อมเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.594 ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.594) อธิบายได้ว่า นักศึกษาต้องการเวลาในการฝึกทบทวนในการตรวจครรภ์มากกว่านี้

สมมติฐานที่ 3. ความมั่นใจในตนเองของนักศึกษาพยาบาลหลังการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและผดุงครรภ์ 1 โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ นักศึกษามีความมั่นใจในตนเองอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.606 ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.606) ผลการวิจัยเกี่ยวกับความมั่นใจในตนเอง พบว่าผู้เรียนที่ได้รับการเตรียมความพร้อมโดยใช้สถานการณ์เสมือนจริงมีความมั่นใจมากขึ้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาหลายงานวิจัย เช่น งานวิจัยของ Mould, White & Gallagher (2011) ที่ประเมินชุดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการดูแลผู้ป่วยวิกฤตของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 จำนวน 256 ราย พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความมั่นใจในตนเองของนักศึกษาหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของ Hick, Coke & Li (2009) ที่ศึกษาผลของการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงต่อความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาล 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่เรียนด้วยสถานการณ์จำลองเสมือนจริง กลุ่มที่เรียนในคลินิกและกลุ่มที่เรียนด้วยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงกับในคลินิก ผลการศึกษาพบว่าความมั่นใจในตนเองกลุ่มที่เรียนด้วยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงและเรียนด้วยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงกับในคลินิก มีความมั่นใจเพิ่มขึ้นหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ Schlairet (2011) พบว่าสถานการณ์จำลองเสมือนจริง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง เช่นเดียวกับ การศึกษาของ Wang & Fitzpatrick (2013) ที่ศึกษาประสิทธิภาพของการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงพบว่า ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเองจะเห็นได้ว่าการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงไปใช้ในการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงานหรือการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนจะต้องมีความรู้และทักษะในการสะท้อนคิดและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ดังนั้นในการนำวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์เสมือนจริงไปใช้ กระบวนการขั้นสรุปผลการเรียนรู้ (debriefing)

เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญมากเพราะเป็นช่วงเวลาที่ผู้สอนและผู้เรียนจะได้มีโอกาสให้และรับข้อมูลป้อนกลับ รวมทั้งการสะท้อนคิด การสรุปแนวคิดและหลักการที่สำคัญที่ได้จากสถานการณ์จำลอง ซึ่งจะช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนต่อสถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นและพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล

1.2 ผู้ที่จะสอนโดยใช้สถานการณ์เสมือนจริงควรได้รับการเตรียมความพร้อมในด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง รวมทั้งทักษะการตั้งคำถาม การให้ข้อมูลป้อนกลับ และการสะท้อนคิด เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองได้อย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเช่นนี้ในลักษณะการขยายผลในรายวิชาอื่นๆ เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ดำเนินการวิจัยระยะยาวในลักษณะติดตามผลลัพธ์ของการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ในการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล

Reference

- Au, M.L., Lo, M. S., Cheong, W. Wang, S.C., & Van, L. K. (2016). **Nursing students' perception of high-fidelity simulation activity instead of clinical placement: A qualitative study.** *Nurse Education Today*, 39, 16–21.
- Binstadt, E. S., Walls, R. M., White, B. A., Nadel, E. S., Takayrsu, J. K. Barker, T. D....& Prozner, C. N. (2007). **A comprehensive medical simulation education curriculum for emergency medicine residents.** *Annals Of Emergency Medicine*, 49(4), 495-504.
- Broussard, Myers & Lemoine. (2009). **Preparing pediatric nurse: the role of simulation- Based learning.** *Comprehensive Pediatric Nursing*. 32(1), 4-15.
- Cant, R.P., & Cooper, S. J. (2010). **Simulation-based learning in nurse education: Systematic review.** *Journal of Advance Nursing*, 66(1), 3-15.
- Choo, C. W. (2000). **Working with knowledge: how information professionals help organisations manage what they know"**, *Library Management*, 21(8),395-403, <https://doi.org/10.1108/01435120010342770>
- Chong, C.(2009). **Is reflective practice a useful task for student nurse.** *Asian Nursing Research*, 3(3), 111-120.
- Cook, D. A., Hatala, R., Brydges, R., Zendeja, B., Szostek, J. H., Wang, A. T. & Hamstra, S. J. (2011). **Technology-enhanced simulation for health professions education: A systematic review and meta-analysis.** *Journal of American Medical Association*, 306(9), 978-988.
- Dove Ward, G., Robinson, L., & Jowers Ware, L. (2017). **The Lived Experience of Nursing Students Participating in High-Fidelity Simulation at a School Grounded in Caring.** *International Journal for Human Caring*, 21(4), 200–207. <https://doi.org/10.20467/HumanCaring-D-17-00027>
- Gore, T., Hunt, C. W., Parker, F., & Raines, K. H. (2011). **The effects of simulated clinical experiences on anxiety: Nursing students perspectives.** *Clinical Simulation in Nursing*, 7, e175-e180.
- Groom, J.A., Handerson, D., & Sittner,B.J. (2014). **NLN/Jeffries simulation framework state of science project: Simulation design characteristic.** *Clinical Simulation in Nursing*, 10, 337-344.
- Hallmark, B.F., Thomas, C.M., & Gantt, L. (2014).**The educational practices construct of the NLN/Jeffries simulation framework: State of science project: Simulation design characteristic.** *Clinical Simulation in Nursing*, 10, 345-352.

- Hick, F. D., Coke, L., & Li, S. (2009). **The effect of high-fidelity simulation on nursing students knowledge and performance: A pilot study.** *National Council of Boards of Nursing*, 40, 1-27.
- Jefferies, P. R. (2005). **A framework for designing, implementing, and evaluating simulations used as teaching strategies in nursing.** *Nurs Educ Perspect*, 26, 96-103.
- Jefferies, P. R. (2008). **Getting in S.T.A.P. with simulation: Simulations take educator preparation.** *Nurs Educ Perspect*, 29(2), 70-73.
- Joyce, B. R., Weil, M. & Showers, B. (2010). **The effects of cooperative learning experience on eighth grade students's achievement and attitude toward science.** *Education* 2010, 131(1), 169-180.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development.* Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.